REZOLUCIJA (EU) 2021/1685 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 29. travnja 2021.

o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2019.: uspješnost, financijsko upravljanje i nadzor

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoje odluke o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2019.,

— uzimajući u obzir izvješće Komisije o daljnjim mjerama u vezi s razrješnicom za financijsku godinu 2019. (COM (2020)0311),

— uzimajući u obzir godišnje izvješće Revizorskog suda o agencijama EU-a za financijsku godinu 2019., kojemu su priloženi odgovori agencija ([1]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 ([2]), a posebno njezine članke 68. i 70.,

— uzimajući u obzir članke 32. i 47. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013 od 30. rujna 2013. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]),

— uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2019/715 od 18. prosinca 2018. o okvirnoj financijskoj uredbi za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu na koja se upućuje u članku 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), a posebno njezin članak 105.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0100/2021),

A. budući da ova Rezolucija za svako tijelo u smislu članka 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 sadrži horizontalne primjedbe priložene odlukama o razrješnici u skladu s člankom 262. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i člankom 3. Priloga V. Poslovniku Parlamenta;

B. budući da ova Rezolucija također sadrži, za Agenciju za opskrbu Euratoma, horizontalne primjedbe priložene odlukama o razrješnici u skladu s člankom 262. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i člankom 3. Priloga V. Poslovniku Parlamenta;

C. budući da bi se agencije Unije trebale usredotočiti na misije s jasnom europskom dodanom vrijednošću i da bi organizaciju takvih misija trebalo optimizirati kako bi se izbjegla preklapanja u najboljem interesu poreznih obveznika Unije;

1. pozdravlja napredak agencija u naporima da ispune zahtjeve i preporuke navedene u okviru prethodnoga godišnjeg postupka davanja razrješnice;

2. ističe da agencije imaju znatan utjecaj na donošenje politika i odluka te pripremu i provedbu programa u područjima od ključne važnosti za svakodnevni život građana u Uniji, kao što su zdravlje, sigurnost, sloboda i pravda; ponavlja važnost agencija u rješavanju specifičnih potreba politike i jačanju europske suradnje; konstatira da agencije također mogu biti predvodnice u rješavanju kriznih situacija ili dugoročnih društvenih izazova;

([1]) SL C 351, 21.10.2020., str. 7. Godišnje izvješće Revizorskog suda o agencijama EU-a za financijsku godinu 2019.: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AGENCIES_2019/agencies_2019_HR.pdf.
([2]) SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
([3]) SL L 328, 7.12.2013., str. 42.
([4]) SL L 122, 10.5.2019., str. 1.

3. sa zadovoljstvom primjećuje da je u svom godišnjem izvješću o agencijama Unije za financijsku godinu 2019. („izvješće Revizorskog suda”) Revizorski sud izrazio bezuvjetno revizorsko mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije svih agencija; nadalje napominje da je Revizorski sud izrazio bezuvjetno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti povezanih prihoda na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija za sve agencije; primjećuje da je Revizorski sud izrazio bezuvjetno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti povezanih plaćanja na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija za sve agencije, osim za Agenciju Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER) i Europski potporni ured za azil (EASO) za koje je izdano uvjetno mišljenje;

4. primjećuje da je za 32 decentralizirane agencije Unije ukupni zbroj proračuna za 2019. iznosio oko 2 854 000 000 EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, što predstavlja povećanje od oko 10,29 % u usporedbi s 2018., te 2 570 000 000 EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, što predstavlja povećanje od 8,88 % u usporedbi s 2018.; međutim napominje da je od tih 2 570 000 000 EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje oko 1 920 000 000 EUR financirano iz općeg proračuna Unije, što predstavlja 74,75 % ukupnog financiranja agencija 2019. (u odnosu na 72,16 % 2018.); nadalje uviđa da je oko 649 000 000 EUR financirano naknadama i pristojbama te izravnim doprinosima zemalja sudionica (smanjenje od 1,22 % u usporedbi s 2018.);

Glavni rizici i preporuke koje je utvrdio Revizorski sud

5. na temelju izvješća Revizorskog suda primjećuje da Revizorski sud, u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima, smatra da je ukupni rizik za pouzdanost računovodstvene dokumentacije agencija nizak, kao što je bio slučaj 2018. godine;

6. na temelju izvješća Revizorskog suda primjećuje da Revizorski sud cjelokupni rizik za zakonitost i pravilnost prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom smatra niskim za većinu agencija, a srednje visokim za agencije koje se djelomično financiraju vlastitim sredstvima, u slučaju kojih se primjenjuju posebni propisi o naplati naknada i drugim doprinosima od prihoda, kao što je bio slučaj 2018. godine;

7. primjećuje da Revizorski sud rizik za zakonitost i pravilnost plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom agencija smatra općenito srednje visokim, no on varira od niskog do visokog ovisno o proračunskim naslovima; primjećuje da je rizik za glavu I. (rashodi za osoblje) općenito nizak, da se za glavu II. (administrativni rashodi) smatra srednje visokim, a za glavu III. (operativni rashodi) varira između niskog i visokog ovisno o agenciji i prirodi njezinih operativnih rashoda; ističe da visoki rizik obično potječe iz javne nabave i isplate visokih iznosa bespovratnih sredstava; primjećuje da je Revizorski sud utvrdio da, iako su se kontrole u pogledu bespovratnih sredstava općenito poboljšale, one nisu uvijek u potpunosti djelotvorne;

8. napominje glavna područja promatranja Revizorskog suda koja su usmjerena na:

   — upravljanje javnom nabavom koje je i dalje područje u kojem se najčešće pojavljuju pogreške,

   — postupke zapošljavanja i sukobe interesa osoblja koje napušta agenciju Unije i pristupa privatnom sektoru, kojima agencije trebaju bolje upravljati,

   — upravljanje proračunom u slučajevima u kojima je Revizorski sud utvrdio nekoliko nedostataka.

9. pozdravlja činjenicu da je Revizorski sud izjavio da su agencije u većini slučajeva poduzele korektivne mjere kako bi odgovorile na komentare revizija iz prijašnjih godina te poziva agencije za pravosuđe i unutarnje poslove da nastave ulagati napore na temelju opažanja Revizorskog suda;

Upravljanje proračunom i financijama

10. žali zbog toga što se razina detalja pruženih u izvješćima o izvršenju proračuna manjeg broja agencija razlikuje u odnosu na većinu agencija, što pokazuje da su potrebne jasnije i dodatno standardizirane smjernice o proračunskom izvješćivanju agencija, među ostalim da agencije trebaju objasniti znatna odstupanja od izvornog proračuna ili planova radnih mjesta; ističe hitnu potrebu da sve agencije poboljšaju svoje kapacitete planiranja; žali zbog odgovora Komisije na zahtjev da se tijelu nadležnom za davanje razrješnice automatski dostavlja službeni proračun (s odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanja) i brojčani podaci o osoblju (brojčani podaci o planu radnih mjesta za stalno zaposleno osoblje, privremene djelatnike, ugovorne djelatnike i upućene nacionalne stručnjake na dan 31. prosinca predmetne godine) za 32 decentralizirane agencije jer navedene smjernice (zapravo predlošci koji uglavnom pružaju smjernice o obliku, a ne sadržaju) nisu dovoljne za rješavanje problema razlika u izračunima između izvješća; ponavlja svoj zahtjev Komisiji da tijelu nadležnom za davanje razrješnice dostavi službeni proračun i podatke o osoblju za svaku agenciju te konsolidirane podatke za decentralizirane agencije koje podliježu postupku davanja razrješnice Parlamenta;

11. smatra da bi pri osnivanju budućih agencija veću pozornost trebalo posvetiti relevantnosti i dosljednosti, posebno u kontekstu preklapanja nadležnosti;

12. smatra da bi se sredstva trebala dodijeliti fleksibilnije na temelju potrebe ili hitnosti;

13. ističe da su transparentnost i svijest građana o postojanju agencija Unije ključni za njihovu demokratsku odgovornost; smatra da su iskoristivost i jednostavnost uporabe resursa i podataka agencija iznimno važni; stoga poziva da se ocijeni način na koji se podaci i resursi trenutačno predstavljaju i stavljaju na raspolaganje i koliko ih građani smatraju jednostavnima za pronalaženje, prepoznavanje i korištenje;

14. izražava zabrinutost zbog vrlo visoke razine prijenosa u nekim agencijama, što bi moglo ukazivati na različite nedostatke, uključujući slabo proračunsko planiranje, što nije u skladu s proračunskim načelom jedne godine;

Uspješnost

15. pozdravlja činjenicu da je Komisija prihvatila prošlogodišnju preporuku iz razrješnice za daljnji razvoj i provedbu načela izrade proračuna na temelju uspješnosti te poboljšanje jedinstvenog programskog dokumenta i konsolidiranih godišnjih izvješća o radu kao rezultata toga;

16. pozdravlja objavu prve horizontalne revizije uspješnosti svih agencija Unije koju je objavio Revizorski sud pod nazivom „Tematsko izvješće 22/2020: Budućnost agencija EU-a – potencijal za veću fleksibilnost i bolju suradnju” ([5]);

17. prima na znanje glavne primjedbe Revizorskog suda, posebno činjenicu da se agencije bave aktualnim društvenim temama i imaju velik potencijal za budući razvoj te visoku razinu stručnosti;

18. slaže se s Revizorskim sudom da, unatoč činjenici da agencije obavljaju važne zadaće u svim sferama našeg svakodnevnog života, postoji očit problem u izgradnji povjerenja građana; u tom pogledu ističe pitanje odgovornosti, transparentnosti i čak djelotvornosti, uz nedostatak javne svijesti jer su agencije i dalje većinom nepoznate građanima te se u medijima izvješćuje samo o negativnim događajima;

19. cijeni i dodatno potiče što tješnju suradnju među agencijama u području zapošljavanja, socijalnih pitanja i uključenosti kako bi se poboljšale sinergije, osigurala daljnja komplementarnost i dijeljenje resursa; ističe važnost i dodanu vrijednost svake agencije u njezinu području stručnosti i autonomije; prima na znanje da su četiri agencije održale zajedničke sastanke, osobito kako bi uskladile svoje metodologije pokazatelja uspješnosti kao odgovor na preporuku Komisije iz 2019. koja se temeljila na evaluaciji četiriju agencija za 2017. (preporuka br. 5 iz SWD (2019)0159);

20. ističe zaključak tematskog izvješća Revizorskog suda naslovljenog „Budućnost agencija EU-a” da su informacije o uspješnosti agencija Unije rijetke; apelira na agencije da ojačaju odgovornost u pogledu svoje uspješnosti; očekuje od svih agencija Unije da što je moguće bolje surađuju s Komisijom i Revizorskim sudom u pružanju informacija o uspješnosti;

21. ističe zaključak Revizorskog suda iz njegova izvješća „Budućnost agencija EU-a” da agencije mjere uspješnost s pomoću ključnih pokazatelja uspješnosti te da je Komisija 2015. izdala smjernice o ključnim pokazateljima uspješnosti za direktore agencija; sa žaljenjem primjećuje da se pokazatelji koji se koriste u praksi uglavnom odnose na provedbu godišnjeg programa rada, izvršenje proračuna agencije i upravljanje ljudskim resursima, ali da najčešće ne omogućuju ukupnu procjenu uspješnosti rezultata ili učinkovitosti i djelotvornosti agencije u izvršavanju njezina mandata; poziva agencije da zajedno rade na poboljšanju primjene ključnih pokazatelja uspješnosti kako bi se u postupku davanja razrješnice, uz usklađenost, osigurala veća usmjerenost na uspješnost; poziva agencije da nastave razvijati pokazatelje kojima će se mjeriti njihov doprinos provedbi politika Unije; potiče agencije da redovito revidiraju i ažuriraju te pokazatelje; poziva Komisiju da donese centralizirani skup smjernica o izvješćivanju i utvrđivanju ključnih pokazatelja uspješnosti kako bi se zajamčilo pravilno mjerenje uspješnosti agencija;

22. konstatira da Revizorski sud, iako pokušava utvrditi uvjete koji su potrebni kako bi agencije mogle ostvariti svoje ciljeve, ističe potrebu za većom financijskom i političkom fleksibilnošću, kao i za strukturiranijim i dosljednijim modelom upravljanja u kojem su informacije o uspješnosti usmjerene na rezultate, a ne na doprinos agencija provedbi politike;

([5]) SL C 358, 26.10.2020., str. 6.

23. podsjeća da se u zajedničkom pristupu navodi da bi se svaka agencija Unije trebala ocjenjivati svakih pet godina te da bi Komisija trebala biti odgovorna za organizaciju evaluacije, a za svaku drugu evaluaciju trebala bi se primjenjivati klauzula o automatskom ukidanju odobrenja; sa žaljenjem konstatira da uredbe o osnivanju nekoliko agencija još nisu usklađene sa zajedničkim pristupom; prima na znanje zaključak Revizorskog suda iz njegova izvješća „Budućnost agencija EU-a" da su uredbe o osnivanju 13 agencija preinačene između 2015. i 2019., ali samo je pet prijedloga popraćeno procjenom učinka; poziva Komisiju da redovito provodi neovisnu evaluaciju uspješnosti agencija;

24. smatra da bi trebalo uspostaviti jasna pravila o razvoju i prekidu misija agencija;

25. smatra da bi se za svaku agenciju trebala provesti procjena učinka i da bi trebalo sustavno dodati klauzulu o preispitivanju u pogledu opravdanosti dodijeljenih ciljeva agencije;

26. ustraje u tome da je potrebno uspješnije izbjegavati preklapanja tema i područja nadležnosti među različitim agencijama;

27. pozdravlja suradnju u okviru mreže agencija za pravosuđe i unutarnje poslove; poziva agencije da nastave razvijati sinergije te da povećaju međusobnu suradnju i razmjenu najboljih praksi radi poboljšanja učinkovitosti;

28. poziva agencije da nastave razvijati sinergije, povećavati suradnju i razmjenu najboljih praksi s drugim agencijama Unije u cilju poboljšanja učinkovitosti (ljudski resursi, upravljanje zgradama, informatičke usluge i sigurnost);

29. smatra da je potrebno ojačati ulogu agencija kao centara stručnosti i umrežavanja;

30. pozdravlja osnivanje radne skupine za zajedničke usluge u okviru Mreže agencija EU-a („Mreža") i razvoj strateškog prijedloga „Zajedničke usluge i sposobnosti 2.0" za poticanje i podupiranje suradnje među agencijama; preporučuje da se u taj postupak uključe preporuke Revizorskog suda iz njegova izvješća „Budućnost agencija EU-a" u pogledu fleksibilne upotrebe resursa (1. i 2. preporuka) i agencija kao centara za razmjenu stručnog znanja i umrežavanje (4. preporuka);

31. ističe pozitivan primjer Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti u pogledu suradnje s drugim agencijama Unije, među ostalim u okviru Mreže; potiče agencije da surađuju i razmjenjuju najbolje prakse kad god je to moguće, uključujući primjerice u vezi s radom na daljinu;

32. podsjeća na važnost povećanja digitalizacije agencija u pogledu unutarnjeg djelovanja i upravljanja, ali i kako bi se ubrzala digitalizacija postupaka; naglašava potrebu da agencije u tom pogledu i dalje bude proaktivne kako bi se pod svaku cijenu izbjegao digitalni jaz među agencijama; međutim, skreće pozornost na potrebu za poduzimanjem svih nužnih sigurnosnih mjera kako bi se izbjegao rizik za sigurnost obrađenih informacija na internetu;

33. podsjeća na to da je godišnja razmjena gledišta u nadležnim odborima o godišnjim programima rada i višegodišnjim strategijama agencija ključna kako bi se osiguralo da su programi i strategije usklađeni s konkretnim političkim prioritetima, posebno u kontekstu primjene načela sadržanih u europskom stupu socijalnih prava; podsjeća da su agencije najkvalificiranije za ocjenjivanje upotrebe resursa te da imaju ključnu ulogu u podupiranju adekvatnih održivih projekata u skladu s europskim zelenim planom; poziva Komisiju da zajamči financiranje za potporu agencijama Unije pri osiguravanju socijalnog dijaloga; napominje da agencije Unije imaju ključnu ulogu u osiguravanju socijalnog dijaloga s institucijama Unije;

Kadrovska politika

34. napominje da su 32 decentralizirane agencije 2019. zapošljavale ukupno 7 880 članova osoblja, uključujući stalno zaposlene, privremene i ugovorne djelatnike te upućene nacionalne stručnjake (u usporedbi sa 7 626 2018. godine), što predstavlja znatno povećanje od 3,33 % u odnosu na prethodnu godinu;

35. pozdravlja detaljnije i strukturiranije informacije o rodnoj ravnoteži u agencijama;

36. izražava zabrinutost zbog toga što u velikoj većini agencija na rukovodećim položajima postoji nedostatak rodne ravnoteže; primjećuje da su 2019. na razini viših rukovodećih položaja tri agencije ostvarile rodnu ravnotežu, deset agencija imalo je dobru ravnotežu, ali da u 16 agencija nije postignuta rodna ravnoteža (u četiri od njih bili su samo muški predstavnici, a u jednoj samo žene); žali zbog činjenice da rodna ravnopravnost uopće nije prisutna u Strategiji za Mrežu a; poziva agencije i mrežu da uključe rodnu ravnopravnost u svoje strategije i usklade ambicije agencija s ciljem Komisije da do kraja 2024. postigne rodnu ravnotežu od 50 % na svim razinama upravljanja;

37. nadalje konstatira da u pogledu rodne ravnoteže u upravnim odborima u 2019. nije bilo agencija koje su ostvarile ravnotežu, da je u sedam agencija postojala dobra ravnoteža te da u 14 upravnih odbora nije bilo rodne ravnoteže; traži od država članica i odgovarajućih organizacija da sudjeluju u upravnim odborima kako bi se uzela u obzir važnost osiguranja rodne ravnoteže pri imenovanju članova u upravni odbor agencije;

38. nadalje konstatira da je, kad je riječ o sveukupnom osoblju, osam agencija ostvarilo rodnu ravnotežu, 19 agencija u tom pogledu ima dobre rezultate, a tri agencije nisu postigle ravnotežu; poziva agencije da i ubuduće nastoje ostvariti dobru rodnu ravnotežu;

39. sa zabrinutošću primjećuje da su 2019. žene činile samo 34 % članova najviših tijela nadležnih za donošenje odluka u svim agencijama Unije te podsjeća da se rodna ravnoteža mora osigurati u svim agencijama Unije u skladu s osnovnim uredbama o njihovu osnivanju; stoga traži od agencija Unije da prikupe i predstave podatke o rodnoj ravnoteži za sve kategorije rukovodećeg osoblja (od najniže do najviše razine) kako bi prikupile osnovne podatke na temelju kojih se agencije Unije potiču na rješavanje rodne neravnoteže u upravljanju i provođenje rodno osviještene politike u svim područjima;

40. primjećuje da zemljopisna uravnoteženost među osobljem agencija Unije odražava stanovništvo država članica kao postotak 27 država članica EU-a točnije nego što je to slučaj sa zemljopisnom uravnoteženosti među osobljem Komisije; primjećuje nedovoljnu zastupljenost osam država članica, prekomjernu zastupljenost sedamnaest država članica i približnu ravnotežu za dvije države članice; žali zbog nedostatka politika među agencijama kojima bi se poboljšala raznolikost među osobljem; poziva agencije, kao i Mrežu, da iznesu planove za postizanje tog cilja;

41. primjećuje da su agencije prijavile prosječno 8,42 dana bolovanja po članu osoblja godišnje; žali zbog toga što trenutačno ne postoje pouzdani podaci koji bi omogućili pregled bolovanja uzrokovanih sindromom izgaranja na poslu, prvenstveno zato što je nekoliko agencija javilo da zbog povjerljivosti medicinskih podataka ne mogu pružiti relevantne informacije;

42. primjećuje da su agencije, na zahtjev tijela nadležnog za davanje razrješnice, prijavile niz smanjenja broja osoblja koje su provele od 2013. do 2019. te jesu li smanjenja broja stalnih i privremenih djelatnika nadoknađena zapošljavanjem većeg broja ugovornih djelatnika i vanjskog osoblja; primjećuje da su agencije izvijestile o ukupnom smanjenju broja osoblja za 447 u traženom razdoblju; konstatira da su agencije također izvijestile da je u istom razdoblju dodano 266 radnih mjesta za privremeno osoblje, što je rezultiralo neto smanjenjem od 181 radnog mjesta; nadalje prima na znanje da su planovi radnih mjesta svih agencija tijekom istog razdoblja pokazali smanjenje od 32 radna mjesta za stalno zaposlene i otvaranje 845 radnih mjesta za privremeno osoblje, što je rezultiralo neto otvaranjem 813 radnih mjesta;

43. ističe važan učinak fluktuacije osoblja agencija Unije te poziva na provedbu kadrovskih i socijalnih politika kako bi se taj učinak otklonio;

44. sa žaljenjem primjećuje da su neke agencije suočene s izazovom nedovoljnog broja osoblja, posebno kada se nove zadaće dodjeljuju bez odgovarajućeg osoblja za njihovu provedbu, te da je tijelo nadležno za davanje razrješnice posebno zabrinuto zbog poteškoća s kojima se neke agencije suočavaju pri zapošljavanju kvalificiranog osoblja u određenim platnim razredima, što otežava ukupnu uspješnost agencija i zahtijeva zapošljavanje vanjskih dionika; u tom pogledu prima na znanje 1. i 2. preporuku Revizorskog suda iz njegova izvješća o budućnosti agencija EU-a u pogledu povećane potrebe za fleksibilnošću te potiče Mrežu i Komisiju da zajedno rade na provedbi tih preporuka; u tom pogledu također primjećuje da se u tematskom izvješću Revizorskog suda o Europskom uredu za odabir osoblja (EPSO) (tematsko izvješće 23/2020) ističe činjenica da institucije Unije u sadašnji postupak trebaju uvesti fleksibilnije postupke odabira kako bi ispunile svoje neposredne potrebe za zapošljavanjem; naglašava da institucije Unije trebaju više specijaliziranog osoblja, što je u slučaju agencija ključno s obzirom na njihove posebne mandate; poziva Komisiju, a posebno EPSO, da bolje pomogne agencijama u tom pogledu i da svoje politike zapošljavanja prilagodi tako da privuče najkvalificiranije i specijaliziranije osoblje; traži od Komisije i EPSO-a da pokažu određeni stupanj fleksibilnosti u prilagodbi ponuda za posao tim posebnim uvjetima kako bi se osiguralo učinkovito zapošljavanje; ističe važnost poboljšanja postupaka odabira u Uniji i privlačnosti radnih mjesta; naglašava da nedostatak osoblja u agencijama predstavlja ozbiljan rizik od negativnog učinka na uspješnost, kao i na dobrobit i fluktuaciju osoblja;

45. napominje da su agencije izvijestile o ukupno šest bivših zastupnika u Europskom parlamentu, bivših povjerenika ili bivših visokih dužnosnika koji su obavljali dužnosti za agencije i da se radi o četirima bivšim zastupnicima u Europskom parlamentu, jednom bivšem povjereniku i jednom bivšem visokom dužnosniku; napominje da su te osobe primile naknadu za rad i nastale troškove;

46. ističe važnost politike za dobrobit osoblja; naglašava da bi agencije trebale svim zaposlenicima osigurati pristojne i kvalitetne radne uvjete;

47. potiče agencije da nastave s razvojem dugoročnog okvira politike ljudskih resursa koji se bavi ravnotežom između poslovnog i privatnog života, cjeloživotnim usmjeravanjem i razvojem karijere, rodnom ravnotežom, radom na daljinu, geografskom ravnotežom te zapošljavanjem i integracijom osoba s invaliditetom;

48. napominje činjenicu da su neke države članice zatražile i dobile agenciju na svojem državnom području, bez osiguravanja infrastrukture za njihovo postavljanje i bez poduzimanja mjera za povećanje privlačnosti zapošljavanja osoblja;

49. zabrinut je zbog broja članova nekih upravnih odbora agencija koji je Revizorski sud smatrao prevelikim, što otežava donošenje odluka i stvara znatne administrativne troškove;

50. prima na znanje da je Revizorski sud utvrdio nedostatke u postupcima zapošljavanja agencija u vezi s upravljanjem mogućim sukobima interesa (jedna agencija), primjenom načela jednakog postupanja ili transparentnosti (tri agencije) i vođenjem odgovarajućeg revizijskog traga postupka (jedna agencija); žali zbog toga što je bilo slučajeva (u najmanje tri agencije) članova povjerenstva u znatnom sukobu interesa u vezi s tekućim postupkom odabira; naglašava da neprijavljeni sukobi interesa mogu ometati postupke odabira, uzrokujući znatna kašnjenja i gubitak sredstava, kao i štetu za ugled agencija;

51. napominje da je Ombudsman u predmetu 2168/2019/KR utvrdio dva slučaja nepravilnosti u postupanju u vezi s odlukom Europskog nadzornog tijela za bankarstvo da odobri zahtjev izvršnog direktora da postane glavni izvršni direktor skupine financijskih lobista; pozdravlja preporuke Ombudsmana u tom slučaju, posebno spominjanje mogućnosti da svojem rukovodećem osoblju zabrani da, prema potrebi, preuzme određena radna mjesta nakon isteka njihova mandata, da utvrdi kriterije za slučajeve u kojima će u budućnosti zabraniti takve poteze i da uvede interne postupke za smanjenje pristupa povjerljivim informacijama s trenutačnim učinkom u slučaju preseljenja članova osoblja na drugo radno mjesto; poziva sve agencije da daju prioritet provedbi tih preporuka;

52. izražava zabrinutost zbog činjenice da su se neke agencije snažno i tijekom duljih razdoblja oslanjale na vanjske djelatnike; žali zbog činjenice da su u nekim slučajevima vanjski djelatnici bili plaćeni manje od osoblja agencije na istom radnom mjestu; sa zabrinutošću napominje da su u javnoj nabavi i potpisivanju ugovora i okvirnih sporazuma o zapošljavanju vanjskih djelatnika utvrđeni problemi u pogledu usklađenosti; poziva agencije da se s dužnom pažnjom pridržavaju Poslovnika; ponavlja pozive na poboljšanje mjera planiranja i postupaka odabira u svim agencijama;

53. prima na znanje mjere agencija za stvaranje okruženja bez uznemiravanja, kao što su dodatna obuka zaposlenika i rukovodstva te uvođenje povjerljivih savjetnika; potiče agencije koje još nisu uvele takve korake da to učine i potiče agencije koje su primile pritužbe povezane s uznemiravanjem da ih smatraju prioritetom;

54. potiče agencije Unije da razmotre mogućnost: usvajanja strategije o temeljnim pravima, uključujući upućivanje na temeljna prava u kodeksu ponašanja koji bi mogao definirati zadaće njihova osoblja i osposobljavanje za osoblje; uspostavljanja mehanizama kojima se jamči da će se kršenja temeljnih prava otkriti i prijaviti te da će se postojanje rizika nastanka takvih kršenja odmah prijaviti glavnim tijelima dotične agencije; uspostavljanja, kad god je to relevantno, položaja službenika za temeljna prava koji će izravno odgovarati upravnom odboru da bi se tako zajamčio određeni stupanj neovisnosti u pogledu ostalog osoblja, kako bi se osiguralo da će se na prijetnje temeljnim pravima odmah odgovoriti i da se politike o temeljnim pravima unutar organizacije konstantno unapređuju; razvijanja redovitog dijaloga s organizacijama civilnog društva i relevantnim međunarodnim organizacijama o pitanjima povezanima s temeljnim pravima; postavljanja temeljnih prava u središte pravila za suradnju agencije s vanjskim akterima, uključujući osobito članove nacionalnih uprava s kojima kontaktiraju na operativnoj razini;

Javna nabava

55. sa zabrinutošću primjećuje da je Revizorski sud iznio 82 opažanja o područjima u kojima su potrebna poboljšanja u 29 agencija; primjećuje da se većina opažanja odnosi na nedostatke u postupcima javne nabave te da je to bio slučaj i 2018.; primjećuje da se ti nedostaci uglavnom odnose na dobro financijsko upravljanje i pravilnost; potiče agencije da provedu preporuke i uklone nedostatke; ponavlja poziv Komisiji da poboljša svoje napore u provedbi jasnih i ujednačenih proračunskih mjera i postupaka u agencijama kako bi se riješili utvrđeni problemi koji se ponavljaju u većini agencija;

56. naglašava činjenicu da je javna nabava i dalje glavno područje u kojem češće dolazi do pogrešaka kod svih decentraliziranih agencija Unije; stoga poziva relevantne agencije za pravosuđe i unutarnje poslove, tj. Europol i CEPOL, da poboljšaju svoje postupke javne nabave kako bi zajamčile potpuno poštovanje mjerodavnih propisa i tako postigle odgovarajuću ravnotežu između tri stupa održivog razvoja – gospodarskog, socijalnog i ekološkog – poštujući pritom načela transparentnosti, proporcionalnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije, te poziva eu-LISU da poboljša svoj postupak zapošljavanja; podsjeća na to da je javna nabava prekretnica u ostvarivanju Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja;

57. sa zabrinutošću napominje da samo jedna agencija Unije, Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo, objavljuje izvješće o održivosti; poziva agencije da uvedu izvješćivanje o održivosti, da usklade svoje izvješćivanje s radom OECD-a na javnoj nabavi i odgovornom poslovnom ponašanju te s predstojećim zakonodavstvom Unije o korporativnoj dužnoj pažnji, da pojačaju napore u usvajanju digitaliziranih operativnih rješenja te da zajamče brzu provedbu europskog sustava ekološkog upravljanja i revizije (EMAS) u skladu s preporukom Revizorskog suda; poziva agencije da posvete dužnu pozornost energetskoj kombinaciji izvora električne energije i potiče nabavu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije;

58. pozdravlja činjenicu da se agencije Unije sve više koriste alatima za e-nabavu; napominje da agencije najčešće upotrebljavaju module za elektroničke natječaje, elektroničko podnošenje ponuda i elektroničko izdavanje računa aplikacije e-PRIOR; poziva Mrežu službenika za nabavu da agencijama brže stavi na raspolaganje alat za upravljanje javnom nabavom Zajedničkog istraživačkog centra;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa te transparentnost

59. sa zabrinutošću primjećuje da i dalje sve agencije nisu na svojim internetskim stranicama objavile životopise i izjave o interesima za članove upravnih odbora, izvršne rukovoditelje i upućene stručnjake; žali što neke agencije i dalje objavljuju izjave o nepostojanju sukoba interesa; naglašava da članovi odbora i rukovoditelji ne bi trebali sami izjavljivati da kod njih ne postoji sukob interesa; ponavlja poziv na uvođenje jedinstvenog modela izjave o interesima koji bi primjenjivale sve agencije; ističe da je važno ojačati postojeća pravila, poboljšati njihovu provedbu i potaknuti homogenizaciju procjene i rješavanja sukoba interesa i pojave „rotirajućih vrata" u svim institucijama, agencijama i drugim tijelima Unije; apelira na države članice da se pobrinu da svi upućeni stručnjaci na odgovarajućim internetskim stranicama agencije objavljuju svoje izjave o interesima i životopise;

60. poziva na usklađivanje politika svih agencija Unije o zaštiti zviždača s Direktivom (EU) 2019/1937 o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije;

61. primjećuje da je u studiji „Sukobi interesa i agencije EU-a", objavljenoj u siječnju 2020., zaključeno da je transparentnost glavno načelo na kojem bi se trebale temeljiti politike agencija kako bi se omogućio učinkovit javni nadzor; prima na znanje razlike u čimbenicima rizika, veličini i vanjskom pritisku među agencijama te potrebu da se politike o sukobu interesa prilagode tim razlikama; prima na znanje preporuke iz te studije o poboljšanju pravila o sukobu interesa i postizanju veće usklađenosti i dosljednosti te potiče agencije da prate te preporuke te da stalno ocjenjuju i poboljšavaju svoje politike s obzirom na slučajeve pretpostavljenih ili percipiranih sukoba interesa do kojih je došlo 2019.;

62. sa zabrinutošću napominje da sve agencije nisu izvijestile o sastancima koje osoblje agencija održava s vanjskim dionicima, posebno o sastancima na rukovodećoj razini s organizacijama i samozaposlenim pojedincima; poziva agencije da izvješćuju o sastancima i da ih učine dostupnima na internetskim stranicama agencija kako bi se povećala transparentnost njihovih aktivnosti;

63. poziva sve agencije da sudjeluju u međuinstitucijskom sporazumu o registru transparentnosti za predstavnike interesnih skupina, o kojem trenutno pregovaraju Komisija, Vijeće i Parlament;

64. snažno potiče sve agencije za pravosuđe i unutarnje poslove da poduzmu mjere kako bi se osigurala potpuna usklađenost s pravilima Unije o transparentnosti, kao i s temeljnim pravima i standardima zaštite podataka; također ih poziva da se pridržavaju financijskih propisa i visokih standarda upravljanja;

Unutarnje kontrole

65. prima na znanje primjedbu Revizorskog suda da su agencije, prilikom primjene međuinstitucijskih ugovora, i dalje odgovorne za primjenu načela javne nabave pri provođenju svojih pojedinačnih nabava te naglašava da s pomoću unutarnjih kontrola agencije moraju zajamčiti poštovanje tih načela;

66. primjećuje da je većina agencija krajem 2019. izvijestila da je provela revidirani okvir za unutarnju kontrolu i da je provela godišnju ocjenu; poziva da sve agencije usvoje i provedu okvir za unutarnju kontrolu kako bi se njihova unutarnja kontrola uskladila s najboljom međunarodnom praksom te kako bi se osiguralo da se unutarnjom kontrolom djelotvorno i učinkovito podupire postupak donošenja odluka; žali zbog činjenice da u nekim agencijama u 2019. nije bilo revizijskog postupka koji je provela Služba za unutarnju reviziju;

67. primjećuje da je 2019., prema izvješću Revizorskog suda o mjerama poduzetima u pogledu opažanja iz prijašnjih godina, 98 opažanjima zaključeno, 71 je još u tijeku, a za 16 opažanja se smatralo da nisu pod (isključivom) kontrolom agencija, što znači da važne odluke u vezi s tih 16 opažanja moraju donijeti Sud Europske unije, Komisija ili države članice; poziva agencije da s dužnom pažnjom provedu mjere na temelju tih zapažanja i dodatno poboljšaju svoje okvire unutarnje kontrole;

Ostale primjedbe

68. na temelju izvješća Revizorskog suda primjećuje, kad je riječ o agencijama čije je sjedište prethodno bilo u Londonu (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) i Europska agencija za lijekove (EMA)), da su 2019. godine preseljene iz Ujedinjene Kraljevine i da njihova računovodstvena dokumentacija uključuje rezervacije za povezane troškove preseljenja; nadalje, napominje da Revizorski sud u slučaju EMA-e upućuje na dogovor koji je EMA u srpnju 2019. postigla sa svojim najmodavcem o podnajmu svojih prijašnjih prostora pod uvjetima koji su u skladu s uvjetima glavnog ugovora o najmu, pri čemu je EMA i dalje odgovorna za ukupni iznos koji treba platiti na temelju prvotnog ugovora o najmu;

69. ističe da je potreban složen pristup kako bi početne internetske stranice agencija Unije bile pristupačne osobama sa svim vrstama invaliditeta, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2016/2102, uključujući njihovu dostupnost na nacionalnim znakovnim jezicima; predlaže da se u taj proces uključe organizacije koje predstavljaju osobe s invaliditetom;

70. napominje da su agencije izvijestile da posvećuju dužnu pozornost kibersigurnosti, pri čemu su najčešće uspostavljene mjere sporazum o razini pružanja usluga potpisan između agencije i Glavne uprave za informatiku Europske komisije (i njezina tima za računalne intervencije EU-a/CERT-EU) te upotreba sustava ARES kao elektroničkog sustava za upravljanje dokumentima i arhivom; nadalje napominje da je 77 % agencija izvijestilo da ima razvijenu politiku kibersigurnosti, dok su preostale agencije izvijestile da su u različitim fazama razvoja takve politike;

71. poziva da su agencije osnovane za posebne potrebe i da je kao odgovor na određene krize uspostavljen znatan broj agencija; slaže se sa stajalištem Revizorskog suda iznesenom u njegovu izvješću „Budućnost agencija EU-a” da je potrebno preispitati ulogu agencije u različitim fazama njezina operativnog razdoblja kako bi se provjerilo je li agencija još uvijek relevantna i jesu li njezine aktivnosti usklađene s drugim agencijama i njihovim partnerskim glavnim upravama;

72. naglašava rizike angažiranja vanjskih savjetnika za IKT i eksternalizacije upravljanja proračunskim ili kadrovskim postupcima;

73. vjeruje da bi osnivanje i funkcioniranje agencija trebali biti fleksibilni kako bi se pomoglo u provedbi politike Unije i poboljšala europska suradnja; u tom pogledu priznaje stajalište Revizorskog suda iz njegova izvješća „Budućnost agencija EU-a” da ne postoji dovoljna fleksibilnost u načinu na koji se agencije uspostavljaju i na koji funkcioniraju te da bi se njihov potencijal za suradnju na zajedničkim ciljevima politike u interesu građana mogao dodatno iskoristiti.

74. podsjeća na opći nedostatak svijesti europskih građana o postojanju agencija, čak i u zemlji u kojoj se nalaze agencije, kao i činjenicu da građani dobivaju malo informacija o koristi tih agencija; u tom pogledu poziva agencije da nastave razvijati svoje komunikacijske strategije i da povećaju svoju prisutnost u medijima i na društvenim mrežama kako bi se podigla razina osviještenosti o njihovu radu, istraživanju i aktivnostima u široj javnosti;

75. primjećuje da Revizorski sud nije proveo reviziju računovodstvene dokumentacije Ureda europskog javnog tužitelja za 2019. jer to tijelo Unije još nije bilo financijski neovisno;

76. primjećuje inherentne poteškoće s kojima se agencije suočavaju kada moraju predati svoj jedinstveni programski dokument, dok istodobno suzakonodavci još uvijek pregovaraju o relevantnim pravnim instrumentima, što dovodi do nezadovoljavajuće situacije u kojoj se proračunske linije stavljaju na raspolaganje prije donošenja odgovarajućih pravnih instrumenata; poziva Komisiju da poboljša komunikaciju s agencijama kako bi se bolje uskladili očekivani rokovi za donošenje zakonodavstva i odgovarajućih proračunskih linija; prima na znanje preporuku Revizorskog suda da bi Komisija i agencije trebale dodjeljivati sredstva na fleksibilniji način te usto naglašava važnost odgovarajućeg izvješćivanja, transparentnosti i revizije;

77. podsjeća da je Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA) osnovano u ožujku 2018. i da je započelo s radom u listopadu 2019.; ističe da je važno da ELA postane potpuno operativna bez nepotrebnih kašnjenja kako bi se poboljšala primjena i provedba prava Unije koje se odnosi na mobilnost radne snage i koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, kako bi se zajamčila pravedna mobilnost i učinkovita prekogranična primjena prava radnika; ističe da je u tom pogledu potrebno osigurati dostatna financijska sredstva;

78. ističe da će ELA doprinijeti učinkovitoj i pravednoj provedbi pravila Unije o mobilnosti radne snage i koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, da će pomoći nacionalnim tijelima kada je riječ o suradnji u svrhu provedbe tih pravila i da će građanima i poduzećima omogućiti lakše ostvarivanje koristi od unutarnjeg tržišta; smatra da bi četiri agencije (Eurofound, CEDEFOP, ETF i EU-OSHA), iako su uglavnom usmjerene na istraživanja, mogle na koristan način podržati djelovanje ELA-e te mu doprinijeti;

79. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi agencijama koje podliježu ovom postupku razrješnice, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu te da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije* (serija L).